

Avalik pöördumine

Jälgime sügava murega Viru Keemia Grupi suurenenud survet taasalustada läbirääkimisi Rägavere vallavalitsusega fosforiidiuuringute alustamiseks ja perspektiivis kaevandamist Lääne-Virumaal. Meie vabatahtlikud ühendused tegutsevad selle nimel, et hoida ja säilitada meie rahvuslikke traditsioone üle kogu Eestimaa. Maaelu ja selle paikkondlik eripära on olnud meie elujõu allikaks aastasadu. Uuesti on tekkinud oht välja tõrjuda tahe jätkata maaelu ja põlluharimist suurel osal Lääne-Virumaast. Kaevanduste rajamisega kaasnev põhjavee kadu ja loodusele tekitatud korvamatult kahju viivad paratamatult elanikkonna lahkumisele kaevandusega seotud piirkonnast. Viimastel aastatel taaskerkinud fosforiidikaevanduste teema on juba tänaseks põhjustanud ebastabiilsust kohalikus elus, soovimatust investeerida ja oma kodu perspektiivitusse kohta rajada. Ees terendab Ida-Virumaa põlevkivipiirkonna elanike saatus.

Kas oleme kaevandamiseks valmis? Liiga palju on teadlaste poolt vastamata küsimusi. Juba lähitulevikus on puhas põhjavesi väärtuslikum ressurss kui fosforiit. Lõhutud veehorisonte ei ole võimalik mingil moel taastada ja viljaka pinnase taastamise kulu oleks suurem, kui kaevandamisest saadav tulu. Me oleme saanud oma esivanematelt kasutada looduskeskkonna ja sellega kaasneva vastutuse tulevaste põlvkondade ees. Hoiame fosforiidi päranduseks oma järeltulevatele põlvedele, kes loodetavasti oskavad seda arukamalt ja loodussäästlikumalt kasutada.

Kutsume ettevõtjaid ja teadlasi üles loobuma lähitulevikus fosforiidi kaevandamise mõttest ning andma kohalikele elanikele hingerahu, põllumeestele ja ettevõtjatele aga julguse investeerida Lääne-Virumaale.

Eesti Harrastusteatri Liit, juhatuse esimees Kristiina Oomer

Eesti Rahvuslik Folkloorinõukogu, juhatuse esimees Ingrid Rüütel

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, juhatuse esimees Liivi Soova